

Juliol de 1997
Número 4
Butlletí informatiu
Full d'informació municipal
Programa de Festa Major 1997

Ajuntament de Copons

Camí Ral

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons

Carrer de Sant Magí
Carrer del Mur
L'Ermita Romànica de Sant Pere
Compte de Lacambra
Les Caramelles
Ball de Cintes de Copons
La Diputació presenta els plans municipals de prevenció d'incendis
Planta el teu arbre
La setmana dels barbuts i els tres tombs
Breu repàs futbolístic
Resum d'activitats i actes, hivern-primavera
L'aigua; un recurs escàs també a Copons
Totcirc
Cuina, receptes d'estiu
Apunts de Copons, imatges per al record

Editorial

Camí Ral està ferit, necessita ajuda !

Una edició més de Camí Ral ha estat preparada per a la satisfacció, informació i entreteniment de tots els coponencs.

Aquest butlletí, el nostre butlletí, és de tots els integrants del nostre poble, té una "ala" ferida, la redacció està necessitada de l'ajut de tothom, necessitem articles, opinions, crítiques, fotografies antigues, noves, (no tingueu por de perdre-les, us les tornarem) i quelcom que us pugui passar pel cap.

Treieu la pols de les caixes velles, carpetes i àlbums i ajudeu-nos.

Després d'aquest prec d'ajuda, us convidem a passar una gran Festa Major de Copons 1997 i que tota, o com a mínim una gran part, sigui del vostre agrat.

Carrer de Sant Magí

“segons la llegenda va fer brollar la font de Brufaganya en un terreny erm, al peu de la muntanyeta on féu trenta anys de penitència”

Text: Club Escolar 3C
Fotos: Ramon Serra

Vista general del carrer de Sant Magí

Esgrafiats de “La Casa Gran”

El traçat del Carrer de Sant Magí és la part de sortida cap al nord de l’antic “Camí Ral” o camí general d’anar a Calaf i que seguia pel camí de la Serra després d’enfilar-se per la costa del Morinyol, la muntanya que fa de recer del vent de tramuntana o vent d’amunt i fa tenir tant bones collites als horts coponencs. Per la part de migdia empalma amb el Carrer major o Àngel Guimerà.

El motiu de donar el nom de Sant Magí a aquest carrer, va ser la devoció que alguns coponencs sentien per aquest sant, segons conta la llegenda va fer brollar la font de Brufaganya en un terreny erm, al peu de la muntanyeta on féu trenta anys de penitència. Hi havia una temporada de sequera i es va creure que el sant podia ser un bon intercessor perquè Copons no passés mai set.

I a la sortida del poble o de l’entrada, segons que vagis o vinguis, s’hi va instal·lar una creu amb una imatge del sant. Posteriorment a l’obrir-se pas cap a la carretera nova es va endagar la fornícula actual. Diuen que la imatge antiga era una talla de fusta policromada, però no sabem com va desaparèixer.

Sembla ser que en una ocasió ja l’havien expoliada i que fou trobada dins d’un toll per la tremalla (xarxa) d’un pescador. I va ser dipositada a l’església. De totes maneres es veu que era una imatge molt petita i deteriorada.

La plaça o passeig vorejat de frondoses moreres, plantades per uns escolars que ara ja són avis, es va haver d’obrir quan es va construir la carretera comarcal de Jorba a Folques, tal com es va fer amb el passatge de Joan Lluch per la part sud del poble.

El carrer de Sant Magí i el carrer de Dalt o del Mur s’aplegaven davant la fornícula, formant un carrer molt estret i allí continuaven cap al nord pel “Camí de la Serra” cap a les masies de cal Queta, cal Garsa, cal Figueres... per tirar cap a la Roda, Sant Martí de Sesgueioles, Sant Puvim, Els Prats de Rei, Calaf... ruta que els coponencs d’una altra generació s’havien fet a peu nombroses vegades. Conten de l’Antoni Baños, que feia de soldat a les mines de lignit de Calaf, i com que era un gran futbolista, baixava a Copons, es rentava i es mudava i se n’anava a peu a Sant Martí a fer un partit de futbol, li pagaven els seus serveis amb un pa i s’en tornava a dormir a Copons. És un fet contrastat i aquí queda.

Abans de fer la carretera comarcal, el poble només tenia una sortida cap a llevant: la “Baixada de Sant Jaume”, que comunicava la plaça del Castell amb la riera de Sant Pere, passant entre la part posterior de l’església i un mur del recinte del castell, passant per la “Taverneta”. El terreny per a fer el passeig de Sant Magí va ser cedit per la senyora Josepa Segarra, que era la propietaria de la major part d’aquestes terres. Actualment és un dels llocs més acurat i ben atès del poble. ✿

Carrer del Mur

“de banda d’orient pujava esglaonat, arrapat i arrecerat al turó on hom creu que hi havia hagut un castell”

Text: Club Escolar 3C
Foto: Ramon Serra

Vista del carrer del Mur

Aquest carrer és format extramurs del primer recinte murallat del castell i la segona muralla de contenció, que es va construir com a contrafort i per a retenir el talús de terra que representava la costa del pujol del castell. Semblant a les parets de contenció de les feixes graonades per aprofitar millor el conreu del sòl productiu i que tant típics són a Copons. Així va resultar com un camí de ronda, més ben dit, de mitja ronda, perquè no vorejava tot el castell, sinó només la banda de ponent, des d’on es podia veure el poble de Copons als peus, a l’altra vanda del camí.

Pels del poble, aquell carrer que voltava la muralla, era el “Carrer de Dalt”, naturalment, per ser més elevat que el poble.

Més tard, quan el poble va anar creixent i estirant-se, de banda d’orient pujava esglaonat, arrapat i arrecerat al turó on hom creu que hi havia hagut un castell, el camí de ronda sobre la muralla de contenció va quedar dins el poble i va ser batejat com el carrer del Mur.

Al sud empalma amb el “Pla de Missa”, on pràcticament es troben els carrers de Vilanova, del Castell i la Baixada de Sant Jaume. Pel nord es troben els carrers de Sant Magí i el passeig de Sant Magí.

És un carrer estret amb cases aplegadas al terror de la muntanya d’una banda i penjades sobre el mur les de l’altra vorera.

Es comunica amb el carrer d’En Àngel Guimerà i de Sant Magí per quatre carrerons tortuosos i estretíssims, amb una forta pendent, que avui dia en quedat com una estampa decorativa i arquitectònica molt atraient: Carreró de la Generalitat (abans en deien del “Seno”), carreró del Forn, carreró de la Mare de Déu de Montserrat i carreró de la Concepció (antigament dit “dels Gats”). ✿

L’Ermita Romànica de Sant Pere

Fotos: Ramon Serra

Ermita Romànica de Sant Pere

El seu estat de conservació és bastant bó, però hi ha algunes zones que caldrien restaurar-les.

És un edifici d’una única nau, capçada a llevant per un absis semicircular.

La volta de la nau era originàriament de volta de canó i fou substituïda per volta de creueria que encara es conserva actualment. La volta de l’absis és l’original d’un quart d’esfera.

Dues petites finestres configuren les obertures a l’exterior. Cap de les dues no mereixen especial atenció, ja que es tracta de petites espitlleres situades al centre de l’absis i al mur de migdia. En aquesta mateixa paret trobem la porta d’entrada, molt simple, amb un arc de mig punt configurat per grans dovelles de construcció posterior.

Una visió exterior ens fa observar com la nau fou sobrealçada. Els carreus són de mides mitjanes i ben escantonats.

La coberta exterior de la nau és de teula àrab i la de l’absis de lloses.

A l’interior, l’absis ha estat separat de la nau per un envà on es recolza un retaule.

Per les seves característiques, podríem definir l’edifici com una construcció en termes generals, força tardana, de finals del segle XII.

El seu estat de conservació és bastant bó, però hi ha algunes zones que caldrien restaurar-les. És l’únic edifici romànic que tenim dins el terme municipal de Copons, i s’ha de preservar de la millor manera possible, per a les properes generacions. ✿

Compte de Lacambra

En el Segle XVIII es convertí en molí paperer, i en part encara conserva la seva típica arquitectura dels finestrals o miradors.

Foto: Ramon Serra

La vinculació d’aquest títol amb la vila de Copons és moderna, si bé els antecedents indirectes arrencaren de segles enrera.

El molí de baix de copons fou inicialment fariner. En el Segle XVIII es convertí en molí paperer, i en part encara conserva la seva típica arquitectura dels finestrals o miradors.

Històricament ha prevalgut el sobrenom de Cal Madora (el correcte és dir de l’Amadora) derivat de la mestressa Isabel Soler, vídua d’Amador Carbonell i Tudó, hereu d’una antiga família de moliners.

El moliner Josep Carbonell, el 1.879, va vendre el molí i la seva bassa a Maria Josepa Estany i Pujol. El 1.896 en fou hereva Teresa Estany i Jimena, la qual esdevingué comtessa per haver-se casat amb Francesc de Lacambra i Lacambra, que el 1.927, pel rei Alfons XIII, fou creat comte de Lacambra.

La comtessa Teresa Estany es distingí per les seves activitats cíviques, benèfiques i assistencials i per això fou honorada amb la Gran Creu de Beneficència, Creu d’Alfons XIII, Gran Placa d’Honor i Mèrit de la Creu Roja Espanyola, Legió d’Honor Francesa, Creu de Beneficència Alemanya, Comanadora al Mèrit de la República Italiana, entre d’altres.

Heretà el títol Francesc-Josep de Lacambra i Estany, segon Comte de Lacambra. Des de 1.985 el Comte de Lacambra és Josep-Francesc Montorus de Lacambra. ✿

Façana lateral casa Lacambra

Les caramelles

Text i fotos: Mònica Gudayol

Cantada i ball de caramelles

“Jo em vaig quedar molt estranyada al veure que una festa tan típica nostra, per a molta gent era del tot desconeguda. Les caramelles són un tipus de caramel, són un pastís, són confits, bunyols...”

Des de fa molts anys Copons té una tradició molt arrelada: Les caramelles.

Sabeu què són les caramelles? Un dia vaig preguntar a uns companys. Jo em vaig quedar molt estranyada al veure que una festa tan típica nostra, per a molta gent era del tot desconeguda. Les caramelles són un tipus de caramel, són un pastís, són confits, bunyols...

Recordo quan anava a l'escola, quan arribava el mes de febrer, el mestre ens feia dibuixar en una cartolina la “vella quaresma”. Aquesta senyora portava un bacallà als dits i tenia set peus: Aquests set peus representaven les set setmanes d'abstinència fins arribar a la Setmana Santa. Cada setmana, quan arribava el divendres li arrencàvem un peu, i aquest mateix dia s'havia de fer dejuni, és a dir no podies menjar carn, havies de menjar peix. D'aquí ve que la “vella quaresma” portés el bacallà als dits.

Doncs bé, tal com he dit al inici les set setmanes començaven al febrer, després de les festes de disbauxa i xerínola del Carnestoltes, i fins al diumenge de Pasqua Florida la gent havia de fer abstinència i dejuni, no podien ballar, ni anar al cinema, en resum no podien divertir-se! Però quan arribava el diumenge de Pasqua Florida, la gent sortia a cantar i ballar pels carrers, per celebrar la fi de la llarga quaresma. D'aquí prové la festa de les Caramelles.

La gent es reunia i passava pels carrers del poble i les masies del voltant. Es posaven sota els balcons de les cases i cantaven les cançons i les corrandes de les caramelles, i com a agraïment rebien un present: ous, alguna llonganissa, botifarres, un conill... cadascú donava el que tenia. Al acabar es feia una gran festa amb tot el que havien recollit.

Aquesta tradició fa molts anys que es segueix però des de l'any 1.979, després de la democràcia, fa divuit anys que se segueix fent any rera any. Ara potser hi ha hagut alguns canvis però la temàtica és la mateixa.

Unes quantes setmanes abans de Setmana Santa es comencen ha assajar les cançons, els primers anys que jo recordo fer les caramelles els directors eren l'Elena Bové i el Jordi Dalmau, després de dos anys el mestre Carles Llongueres va ser el nostre director fins l'any 1.985. Fins i tot va escriure unes “corrandes” especials per al nostre poble, les quals varen tenir molt d'èxit. A partir de l'any 1.985 i fins ara el Mossèn Josep Aribau ha estat qui ens ha dirigit.

Els músics també han anat canviant al llarg d'aquests anys.El primer que ens va acompanyar amb el seu acordió va ser el senyor Josep Isanta “Castellanes” de Calaf, després va continuar en Joan Gimó, també amb l'acordió com a instrument d'acompanyament.

Ara però els músics oficials són la banda Cirera, formada per Jordi Cirera amb l'acordió, Marius Cirera amb el trombó de vares i l'Albert Cirera amb el saxo, juntament amb altres músics que els han acompanyat, aquests són: Toni Lara amb l'acordió, Bernardo Giró amb la trompeta i Joan Trias el saxo.

Quan arriba el diumenge de Pasqua Florida, tots els caramellaires es posen de gala. El vestuari és el típic català, la noia porta una faldilla de floretes, el corpiño vermell, una camisa blanca i les set penques de tires vermelles. El noi pantalons de pana negres, faixa vermella o negra, camisa blanca, la barretina vermella i les set penques de tires negres. A les dotze del migdia tots van a l'església i és tradició fer l'ofrena del pa, el vi i les flors de les caramelles. Els nois seuen al cantó dret i les noies a l'esquerra, l'església agafa un color molt bonic.

Seguidament al sortir de missa i davant de l'església es canten totes les cançons i també es ballaven els ballets, el ball de les cintes, el de bastons, el ball de Sant Farriol, i més antigament el ball de faixes. Dic es ballaven, perquè fa uns quants anys, per manca de mainada, aquests balls ja no es fan, i és una llàstima perquè fa que la festa sigui més deslluïda, i també és una pena que els nens petits no els aprenguin a fer, perquè sinó se segeuixen fent es perdran.

Després de cantar al pla de missa es canta al davant de l'Ajuntament,i després se segueix per tots els carrers del poble. Ara però, enlloc de rebre ous i llonganisses, la gent dóna un sobre amb diners. I els caramellaires regalen una flor en un acte molt bonic de veure.

La flor es dona amb una ballesta, que és un estri que s'estira com un acordió. Així el caramellaire pot arribar fins al balcó i donar el present a la donzella que està escoltant les cançons.

Amb tots aquests presents i diners, quan s'acaba la festa es fa un dinar de germanor.

A continuació podeu llegir el ball de cintes la lletra del qual reflecteix molt bé l'esperit de les caramelles:

Ball de Cintes de Copons

Musics i grup de caramellaires.

Són setze cintes, vuit nois i vuit noies. Disposició en forma de rotllana, el centre d'aquesta és un pal de tres metres d'alçada del qual surten unes cintes que van als balladors.

Nostre cor batega ple d'amor
pel goig intens de la Pasqua Florida.
Nostre cor batega ple d'amor
pel goig intens de Crist triomfador.
Corrent lleugers pels nostres carrers,
dansem un ball ben alegre i ple de vida.
Corrent lleugers pels nostres carrers,
les caramelles us cantem sincers.

Tot cantant, tot dansant,
us trenem les caramelles.
Tot cantant, tot dansant,
amb les cintes voleiant.
Cada cinta que teixim
d'aquest cant de caramelles
és la lletra que escrivim
l'himne sant que al cor sentim.

Vostres ulls de serenor curulls
alceu mirant l'encís de l'obra nostra.
Vostres ulls de serenor curulls
alceu avui damunt dels nostres rulls.
Veureu trenats i ben combinats
uns bells colors al davant de casa vostra.
Veureu trenats i ben combinats
uns bells colors molt ven agermanats.

El teixit que em guarnit,
desfarem ara amb recança.
El teixit que em guarnit,
dintre poc veureu marcit.
Més en tots perdurarà,
son record ple de gaubança,
que amb daler ens farà esperar,
l'any vinent poder tornar.

Dalt l'apost del fresc i humit rebost
sabem que hi penja tendre llonganissa.
Dalt l'apost del fresc i humit rebost
gardeu el ous que l'aviram ha post.
Des de els balcons curulleu de dons
nostra cistella enflocada que ja frisa.
Els vostres dons, ous o diners
seran el premi de nostres cançons.

La Diputació presenta els plans municipals de prevenció d'incendis a Copons

Text: Toni Marimon

El dimecres cinc de març, la Diputació de Barcelona va fer una xerrada informativa sobre els Plans Municipals de Prevenció d'Incendis Forestals als alcaldes i les ADF de l'Anoia.

L'acte va tenir lloc a l'aula cultural del Centre Instructiu Coponenc.

Es va fer una xerrada i es va passar un audiovisual.

El diputat Sr. Antoni Gómez va dir que a l'any 2.000 tothom haurà de tenir el Pla de Prevenció que actualment tenen un 80% dels municipis i que el Pla organitza en el temps i l'espai les mesures que ha de prendre el municipi per evitar l'inici de focs i per reduir-ne al màxim la propagació si es produeixen. Gómez també va informar que l'Oficina Tècnica de prevenció d'Incendis de la Diputació elabora aquests plans a petició del municipi i amb col·laboració de l'Ajuntament, l'ADF, els propietaris forestals i les associacions mediambientals.

El cap de l'Oficina Tècnica, Ignasi Castelló, va explicar les novetats referents a les subvencions per a obres previstes als plans municipals de prevenció. Igualment va informar i va mostrar la nova cartografia digital que s'inclou en els plans.

L'acte va acabar amb un petit refrigeri i un intercanvi d'impressions entre els assistents.

Planta el teu arbre

“tot plegat 130 petits arbres que esperem veure’ls créixer.”

Text: Toni Marimon

Fotos: M. Rosa Gusi

Feia temps que des de l'Ajuntament i l'ADF volíem fer una plantada d'arbres pels voltants del poble; al final vàrem decidir fer-la el matí del diumenge 20 d'abril; hi convidàrem a tothom que va voler plantar el seu arbre.

Teníem un planter de pi blanc i pi pinyer, alguns roures i algunes alzines; tot plegat uns 130 plançons que ens va cedir el viver municipal de Vilanova del Camí, cosa que agraïm. El lloc escollit per fer la plantada va ser els voltants del Cementiri i un talús que hi ha al costat del poliesportiu. Començàrem a plantar pels voltants del Cementiri, després baixàrem al poliesportiu on ens esperava una xocolata desfeta per recuperar forces, seguidament vam plantar la resta pels voltants del poliesportiu; tot plegat, 130 petits arbres que esperem veure'ls créixer. ☼

Preparatiu de la plantada a la zona del cementiri

Activitats

La setmana dels barbuts i els tres tombs

Recull: M. Rosa Gusi

Fotos: Mònica Gudayol i Josep M. Vilà

Aquest és el nom que es dóna als dies que s'escauen a mitjan del mes de gener, els quals es creu que són els més freds de l'hivern. Els “barbuts” són Sant Pau primer ermità, Sant Maur i Sant Antoni. Del primer es fa memòria només perquè és el que va davant; quant a Sant Maur, la devoció se li ha tingut per raó d'haver estat considerat infalible i guaridor dels qui pateixen desmolladura.

Referent a sant Antoni Abat, la seva popularitat, és tota una altra cosa, ja que la devoció que li han tingut els barcelonins es de procedència llunyana, car es diu que en vida de sant Antoni, quan feia vida ermitana als deserts de la Tebaida, ja era invocat el seu nom, per haver estat escampada arreu la seva fama de santedat, la qual havia arribat fins a la nostra terra, com ho demostra el següent fet:

En trobar-se la filla del governador de Barcelona greument malalta d'una estranya malaltia, per a la qual no es trobava remei, el seu pare envià a cercar el sant amb l'esperança de guarir la seva filla, però el sant se n'excusa dient que no podia deixar el lloc on feia oració i penitència, però li prometé que pregaria a Déu que li concedís la salut que tant es desitjava. Però Déu volgué que el seu servent portés a compliment el que se li havia demanat, puig encara els missatgers no havien retornat a la ciutat quan sant Antoni ja havia arribat a Barcelona, conduït miraculosament per un núvol. Un cop hagué posat els peus a terra se li atansà una truja acompanyant un garrinet, la qual, parant-se davant del sant, es posà a cridar de manera que trencava el cor de sentir-la, pui era una mare que reclamava el benestar del seu fillet, que havia nascut coix d'una pota, la qual fou al moment remeiada, gràcies al poder miraculós de sant Antoni. No cal dir com van quedar de meravellats els qui presenciaren el fet, de tal manera que de seguit anaren a comunicar-ho al governador, qui, immediatament acompanyà el sant a visitar la seva filla, per tornar-li la desitjada salut. Ja des d'aquest fet i per sempre més ha estat representada la imatge de sant Antoni Abat, posada a la veneració dels seus fidels devots, en companyia d'un porquet i el Sant Miracle proclamat protector de les bèsties, però de manera molt especial de peu rodó, sense distinció de categories, és a dir, des de l'ase orellut fins al millor cavall, sense descomptar el “matxo”, ni la somera, la mula i l'euga. Va resultar de tot això que el poble, amb aquell aire de bon humor que posa en totes les coses, l'anomena “Sant Antoni

dela Ases” o “Sant Antoni del porquet” sense que això vulgui expressar intencionada irreverència envers el sant.

Encara cal afegir més i és que, havent-se introduït a Europa, a l'Edat Mitjana, una malaltia procedent de les terres de Llevant, que causava innombrables víctimes, uns devots de Sant Antoni de la població de Viena francesa, del departament del Delfinat, on es custodiava unes relíquies del sant, pregaren-li que els concedís la gràcia de poder guarir aquella malaltia amb la seva protecció; per aquest motiu fou anomenada “foc de Sant Antoni”. Com sigui que aquest mal es propagà a la nostra pàtria, els consellers acordaren acceptar la proposta dels religiosos antonians, de venir a establir un hospital a Barcelona, com de fet així succeí, i la ciutat contribuí a la seva instal·lació, segons ho corrobora el que a la casa de la seva residència figuressin les armes de Barcelona.

Amb el temps, la malaltia, mercès als avenços de la ciència mèdica, va anar desapareixent. Desapareguda la malaltia van desaparèixer també els religiosos antonians, però la tradició quedà vivent, amb el costum de portar les bèsties a beneir i posar-les sota la protecció del sant, i això feia que la seva diada fos solemniament festejada amb les passades dels “tres tombs”, tradicional nom que ha quedat popularitzat i que sobreviu encara. ☼

Amb els que vaig parlar els va semblar una bona festa, un bon recorregut i una forma molt maca de conèixer l'interior del nostre poble i sobretot la molt bona organització.

Marcel Aparisi i Ramon

Marcel Aparisi i Ramon, 43 anys i fill de Copons. Va ser l'abanderat dels primers tres tombs de la vila de Copons, el dia 9 de març de 1997.

Marcel, com va sorgir la idea de fer els tres tombs a Copons?

Després d'assistir a uns tres tombs a Sant Ramon, junt amb en Quido Serrano i el seu cavall Careto i el meu Brillant, es va pensar que també es podria fer a Copons.

Es va dir una mica en conya, però l'endemà a la piscina prenent la fresca, es va tornar a insinuar, i el meu bon amic Quildo Serrano va dir que m'ajudaria amb tot i per tot. També hi havia en Jordi Cirera, que va dir que portaria una banda de músics. Vam proposar la idea al nostre Ajuntament i ho vam tirar endavant.

En què va consistir la Festa?

Primer un esmorzar popular a la piscina, i al migdia una arrossada a la plaça. Entre genets i acompanyants i la gent del poble hi havia uns 308 començals, i evidentment els tres tombs pels carrers de Copons, on es va donar un obsequi en el qual hi havia l'escut del poble.

Per què vas ser l'abanderat?

Vaig ser l'abanderat perquè tinc un cavall en residència a Copons tot l'any, però això no vol dir que l'any que ve pugui ser qualsevol habitant del poble.

Pas dels carros i cavalls pel carrer de Vilanova- Pere Palomas.

Quant cavalls i carruatges van participar-hi?

Hi van participar uns 60 cavalls i uns dotze carruatges.

Esperaves tanta participació?

En principi no, però després de passar els dies i que el telèfon de casa no deixava de sonar, em vaig començar a preocupar per la multitud que s’esperava.

Tindrar continuïtat els tres tombs a Copons?

Sí; esperem que sí. Aquestes festes comencen i no es poden deixar, com caramelles, reis, festa Major... Són festes populars que no es poden abandonar. A més, érem un poble de tradició traginera i s'ha d'homenetjar els nostres avantpassats traginers.

Ha estat difícilts reunir tants cavalls?

En principi no, perquè en Quildo Serrano ja es va preocupar per una banda d’uns. L’Antoñino Mestres es va preocupar de la part alta de l’Anoia i principi de la Segarra. I jo personalment em vaig encarregar de la part baixa de l’Anoia.

La gent que va venir per participar a la Festa coneixia Copons? Què els va semblar?

La majoria d’ells coneixien Copons de passar-hi per la carretera, però per dins el poble no.

Amb els que vaig parlar els va semblar una bona festa, un bon recorregut i una forma molt maca de conèixer l’interior del nostre poble i sobretot la molt bona organització.

A què és degut que s'hagi fet tants dies després de Sant Antoni?

A que moltes dates d’aquestes festes de Sant Antoni estan plenes i, en principi, s’havia decidit una data més pròxima i es va haver d’ajornar el dia 9 de març, perquè molts genets no haguessin pogut assistir i així van poder venir. Per acabar haig d’agrair molt personalment a tots aquells genets que es van desplaçar de diferents llocs de la comarca, alguns d’ells a unes tres hores de camí del nostre poble.

També volem agrair a tots aquells col.laboradors que d’una manera o una altra ens van ajudar a organitzar els tres tombs.

I finalment, agrair especialmesnt al nostre Ajuntament la seva col.laboració.

Fins l’any que ve, i moltes gràcies.

FC Copons

Breu repàs futbolístic

Ens adrecem a tots els lectors de la quarta edició del Camí Ral per informar-vos del final de la temporada 96-97 del Futbol Club Copons.

Abans de res, però, us hem de dir que el Sr. Fontanellas, per mitjà de 101.1 Radio, ens va patrocinar un nou equip esportiu, que consta de mitgetes, pantalons, camisetes, camisetes d’escalfament i jerseis per als suplents; li donem sincera-ment les gràcies.

Com que l’economia del club no es la més idonia, els jugadors de la plantilla, vam decidir que nosaltres mateixos finançaríem la neteja de tal equipament.

També donem les gracies al Refugi de Cal Saul, pel sopar-berenar amb el qual ens va obsequiar, després d’un dels entrenaments que s’han anat fent al llarg de tota la tem-porada.

El final de la primera volta del cam- pionat, la posició que ocupàvem a la classificació no era gaire satis- factòria, però el Copons va saber reaccionar fent una segona volta sensacional i només perdent en tres dels camps més complicats de la categoria, com són els de Fàti- ma (segon classificat), els Hostalets (tercer classificat) i la Pobla (quart classificat) i, al nostre camp contra possiblement el millor equip de la lliga i a la fi brillant campió: la Pau. Aquesta gran segona volta ens va portar a acabar ben bé al mitg de la classificació o sigui en la novena posició.

Acabada ja la lliga el Futbol Club Montserrat ens va convidar a jugar un partit amistós al magnífic camp del CF Igualada, “Les Comes”, tots els jugadors vam estar contents de poder jugar en aquella catifa verda; encara que el partit el vàrem perdre 5 a 2, nosaltres ens ho vam passar d’allò més bé.

Una setmana més tard al camp del Rieral es va organitzar un partit pecu- liar, però a la vegada molt gratificant per a tots, aquest partit no va ser res més que l’enfrontament de l’actual plantilla de Futbol Club Copons con- tra ex-jugadors de l’esmentat club. El resultat va ser de 7 a 4 a favor del Copons actual, però el resultat va ser el de menys, ja que passés el que passés, el guanyador era el Copons.

Després d’un merescut descans estiue nc amb algun partit amistós, nosaltres esperem començar la temporada amb bon peu, i que els entrenaments donin el fruit ja a la primera volta i no hagin d’esparar tant com la passada temporada, per a assaborir un bon reguitzell de par- tits guanyats.

Ara, per la Festa Major tots sabeu que el club fa el sorteig d’una mag- nífica panera, us recordem que aniria bé que no quedés ni un sol número per vendre. Us esperem a tots al camp per veure el gran partit de Festa Major. ✱

desembre

- 21 Futbol: Copons, 2 - La Pobla de Claramunt, 1
- Concert de la “Vives Vich Band” i dels “Quònians”, a la Barraca
- 24 Missa del Gall, a l’església parroquial
- 27 Sopar del futbol al Refugi de Cal Saül
- 28 Joventuts Feréstegues: excursió a la Serra del Boumort
- 29 Arribada del Patge Faruk i recollida de cartes al teatre
- 31 Neva a Copons, i queda tot una mica emblanquinat

gener

- 4 Futbol: Copons, 1 - Vallbona, 3
- 5 Cavalcada de Patges pels carrers de Copons
- 11 Futbol: Copons, 4 - Montbui, 3
- 18 Futbol: Copons, 2 - Penya Madridista, 2
- Surt al carrer el tercer número del butlletí “Camí Ral”
- Actes de la Festa Major d’hivern: Sessió de cinema infantil / Berenar de coca amb xocolata i refresc, gentilesa de l’Ajuntament / Concert de gralles a càrrec del grup “Gallarda”
- 19 Concert Vermut amb l’orquestra “Montse & Joe Transfer” / Homenatge al soci d’honor del C.I.C. / Ball de tarda, amb la mateixa orquestra, amb el típic ball de la crespella.
- 20 Ofici solemne en honor del nostre patró Sant Sebastià
- 25 Futbol: La Llacuna, 0 - Copons, 0
- 27 Ple Extraordinari
- 29 Eslleïssada de pedres i terra a la Boixeda

febrer

- 1 Futbol: Copons, 6 - Ateneu Igualadí, 0
- Comencen els assajos de les caramelles, a l’escola
- 8 Carnaval infantil a la Barraca / Sopar de Carnaval també a la Barraca, amb ball de disfresses galàctic
- 9 Comença el curset de txa-txa-txa, vals i pas doble a la Barraca, a càrrec de Silvia Rodulfo i Josep M. Baños
- 15 Futbol: Prats de Rei, 2 - Copons, 5
- 22 Futbol: Copons, 0 - Poble Sec, 0
- 28 Inici de la campanya d’actualització de dades i revisió de les instal.lacions per adaptar- les a les normatives vigents, per part d’Instal.lacions Parera, s.l. - Punt de Servei Fecsa

març

- 1 Futbol: Els Hostalets de Pierola, 7 - Copons, 1
- 5 Sessió informativa del Pla de Prevenció Municipal d’Incendis Forestals de la comarca de l’Anoia, a la Barraca
- 9 Futbol: Òdena, 1 - Copons, 3
- Primers Tres Tombs a Copons amb una arrossada popular a la Plaça
- 15 Futbol: Copons, 3 - Ca n’Aguilera, 1
- 22 Futbol: La Torre de Claramunt, 2 - Copons, 2
- 23 Finalitzen els balls de saló
- 24 Ple Extraordinari
- 30 Cantada de caramelles pels carrers del poble

abril

- 5 Futbol: Copons, 4 - Rebrot, 1
- 13 Futbol: Fàtima, 3 - Copons, 2
- Joventuts Feréstegues: excursió al Plà de Rubió
- 15 Inici del període de les mesures de prevenció d’incendis forestals
- 17 Es desplaça personal de l’OALGT per tal d’efectuar el cobrament de l’impost sobre vehicles de tracció mecànica i velomotors
- 19 Futbol: Copons, 7 - Montserrat, 0
- 19-20 Joventuts Feréstegues: excursió al Coma Pedrosa (Andorra)
- 23 Jordiada'97: festa escolar del llibre i de la rosa, al teatre
- 26 Futbol: Tous, 3 - Copons, 4
- Sopar de cloenda del curset de ball de saló al restaurant “La Nit”
- 27 Plantada d’arbres al voltant del cementiri i al poliesportiu, amb esmorzar gentilesa de l’Ajuntament

maig

- 1 Dinar popular de caramelles, a la Plaça Major
- 3 Futbol: Copons, 0 - La Pau, 4
- 11 Futbol: La Pobla de Claramunt, 2 - Copons, 1
- 17 Futbol: Vallbona, 2 - Copons, 2
- 18 Teatre: el grup “L’ESFINX TEATRE”, de Vilanova d’Espoia, representa l’obra “La mevalsmenia”
- 24 Joventuts Feréstegues: excursió al Pedraforca
- 25 Futbol: Montbui, 0 - Copons, 3
- 31 Futbol al Camp de les Comes: Montserrat, 5 - Copons, 2
- Vacunació de gossos (antirràbica) a l’Ajuntament vell

juny

- 2 Ple ordinari
- 7 Futbol: Copons 7 - Copons Veterans 4
- 9 Inici de les obres de condicionament de la carretera C-1412
- 14 Obertura de la piscina municipal
- 19 Es desplaça personal de l’OALGT per tal d’efectuar el cobrament de l’impost sobre Béns Immobles de Naturalesa Urbana
- Revetlla de Sant Joan amb sopar i música en viu a la plaça Major
- 23 Teatre: el grup de teatre “La Barraca”, representa l’obra “Entre Mujeres”
- 29 Inici de l’escola d’estiu, a càrrec d’Elena Gudayol
- 30

juliol

- 8 Comencen els curssets de natació a la piscina municipal

Foto: Imma Lloró

Equip temporada 1996-97 al camp de futbol del Rieral

L'aigua; un recurs escàs també a Copons

Text i foto: Ramon Serra

Ben segur que els nostres avis quan eren joves no s'imaginaven, ni de bon tros, que un recurs tan abundant com l'aigua arribés a convertir-se algun dia en un bé escàs.

L'aigua és un dels elements essencials perquè hi hagi vida a la Terra, i a causa de varis factors molt diversos, cada vegada n'hi ha menys i de pitjor qualitat.

La gent gran explica que abans plovia molt més que ara, i que la Riera de Sant Pere i el riu Anoia baixaven amb més cabal. Dins les seves transparents aigües hi nedaven barbs, bagres, crancs autòctons... La canalla d'aquells temps es banyavan al gorg del Nafre, al toll del Rector, a la bassa... i l'aigua era molt més neta.

Ara, en canvi, no cal que l'estiu sigui extremadament sec perquè s'assequi la Font de Bona Mossa, i s'hagi d'omplir el dipòsit del poble amb aigua extreta d'un pou, de molt poca qualitat, o fins i tot que s'hagin de fer torns per a poder regar els horts, per posar dos exemples.

D'altra vanda estem vivint en una societat en què cada cop gastem més quantitat d'aigua, tant per a consum domèstic com per a l'industrial, moltes vegades fent un mal ús d'aquest líquid tan imprescindible, malbaratant-lo o contaminant-lo a un gran ritme.

Tot seguit us indico alguns consells pràctics que es poden seguir per a estalviar aigua i així contribuir amb el nostre granet de sorra a preservar aquest valuós tresor en què s'ha convertit:

Convé mantenir en bon estat les canonades, electrodomèstics i sanitaris per **evitar degoteigs** innecessaris i pèrdues d'aigua.

Cal **aprofitar al màxim** la capacitat de les rentadores i rentavaixelles per estalviar ja no solament aigua, sinó també energia elèctica i detergent.

Tancar l'aixeta mentre ens rentem les dents.

Es preferible una **dutxa** (50 litres) a un bany (200 litres).

L'aigua de rentar l'amanida o la fruita es pot **utilitzar per a regar les plantes**.

Als jardins, tant urbans com particulars, és preferible plantar-hi **espècies autòctones**, que necessiten molta **menys aigua**.

A l'estiu és millor **regar les plantes al capvespre** per evitar una evaporació excessiva. L'ideal seria racionalitzar l'ús de l'aigua mitjançant el rec per degoteig.

El wàter no s'ha d'utilitzar com si fos una galleda d'escombraries.

S'han d'utilitzar cada cop més productes de netaja **biodegradables**.

Font del Castell

Treu punxa al llapis i explica-ho.

L'equip de redacció d'aquest butlletí t'animam a participar-hi. Si tens alguna cosa per explicar, suggerir, o pots denunciar, fes-ho arribar. La teva col·laboració és imprescindible per millorar aquesta publicació. Gràcies.

Telèfon de contacte, 809 00 00

TOTCIRC, Què es? qui som? què fem? ...

Fotos: Josep M. Solé

Bé, ara tot seguit us ho explicarem.

El grup Totcerc, veí de Copons, es dedica als espectacles de circ de petit format anomenat també circ de butxaca dirigits als infants, però aptes per a tots els públics.

El seu objectiu és arribar als nens a través dels números de circ, però amb un fil conductor com poden ser gags d'humor, narrativa o la participació directa de l'espectador.

Els seus components, el Miquel i l'Elisabet, formaven part del grup d'animació igualadí "Bolic Bullanga" quan un bon dia varen decidir crear el Totcerc. Més tard es van afegir al grup en Trosqui i en Pelut, uns simpàtics gossos d'atura que aporten el seu saber artístic d'una manera molt especial.

Es aquest estiu precisament quan Totcerc fa el seu desè aniversari; deu anys d'actuar per places i carrers, per pobles, vil·les i ciutats d'arreu de Catalunya, Aragó, Andalusia, Andorra...fent el que més els agrada fer: espectacles per a nens.

Els seus muntatges; "Circ d'aquí i d'allà", "Cirkus-kus", "Va de circ!!", "Circuit de circ", han estat presents a diferents salons de la infància i festivals de teatre com son: la FIRA DE TEATRE DE TÀRREGA, FESTIVAL COMPLIT DE PINEDA, CIRCUIT LA RODA D'ESPECTACLES, CIRCUIT LA XARXA, MOVIMENT RIALLES, TEATRE DE L'AIRES...

Així, amb il·lusió i moltes ganes, és com Totcerc ha presentat aquesta primavera el seu darrer espectacle "TASTACIRC", sense més pretensió que la de divertir i fer passar l'estona d'allò més bé tot recordant el fantàstic món del circ. ♣

TOTCIRC

El Miquel i l'Elisabet acompanyats pel Trosqui i en Pelut

Tot Circ en una de les seves actuacions a Igualada

Cuina

Receptes d'estiu

Text: Bet Vilarrubies

L'estiu és el moment de la collita, de la calor. Necessitem una dieta que ens mantingui frescos i lleugers. Per sort la naturalesa ens proporciona en aquesta època abundància de fruites i verdures els jardins i horts estan replets. És el moment de menjar fruita fresca, aliments crus i plats freds. El nostre cos necessita més greixos i aigua de l'habitual i, al mateix temps, consumir menys sal. ♣

GASPATXO A LA PROVENÇAL	ENSALADA DE LLEGUMS	MELÓ A LA MENTA
(4 persones)	(4 persones)	
100 gr de pinyons 20 olives negres 2 o 3 dents d'all 6 tomàquets Pa (un crostó) Oli i sal Aigua Herbes aromàtiques: orenga, farigola, sàlvia, alfàbregà, romaní i marduix.	300 gr de lleties o cigrons Mig enciam Un tomàquet Mitja ceba Mitja remolatxa Un quart de col blanca Sal i oli	Meló Menta seca Iogurt

Es piquen bé les herbes aromàtiques fins a tornar-se quasi pols. Afegim els pinyons, les olives sense os dos o tres dents d'all i ho piquem bé amb el morter. Anirem incorporant l'oli, el pa, els tomàquets, l'aigua i un pessic de sal. Ho servirem acompanyat de trossets de pebrot, pa torrat i, si es vol, un ou dur.

es talla la ceba en rodanxes, la col i l'enciam amb tires fines, es ratlla la remolatxa i es barreja tot en una font juntament amb la llegum i el tomàquet a daus. S'empolvosa amb orenga i es condimenta amb oli i sal.

Es barreja bé un iogur amb una cullerada sopera de menta seca, seguidament ho afegim al meló (tallat a daus) i ho remenem fins que quedi ben impregnat del iogurt. Es deixa reposar una hora i ja es pot menjar. Que us aprofiti!

Referències

Recull: Assumpta Muset, Elisenda Mercadal i Ramon Serra

Agraïm la col.laboració rebuda per a aquesta secció d'aquest nou Camí Ral i un animem perquè continueu enviant títols de tot tipus de publicacions i així, de mica en mica, poder recopilar el màxim d'informació sobre el nostre petit poble.

Los arrieros y negociantes de Calaf y Copons y su implantación en el mercado español en el siglo XVIII

Assumpta Muset Pons
Universitat de Barcelona
Revista de Historia IndustrialNº 8. Año 1995
Pàg. 193 a 208

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans
Assumta Muset i Pons
V, 1994
Catalunya i el Mercat Interior Espanyol al Segle XVIII
Pàg. 155 a 162

Pedralbes, Revista d'Història Moderna

Assumpta Muset i Pons
14 - 1994
Departament d'Història Moderna, Facultat de Geografia i Història, Universitat de Barcelona
Pàg. 221 a 230

Seguint el fil de la història de Copons, Josep Riba i Gabarró en fa un petit recorregut per l'Edat Mitjana al segle XIX, a **Història de l'Anoia**, volum I, d'edicions Selectes, Manresa 1988, pàg. 355 a 367. Aquest llibre també inclou una bibliografia d'articles que parlen del poble, bona part dels quals es poden consultar a la biblioteca de "la Caixa", a Igualada

Als segles XVIII i XIX Copons viu una època de prosperitat que encara avui es veu reflectida en les cases i l'església. Ernest Lluch en parlava en un article publicat a **La Vanguardia** del 20 d'abril de 1995, "**Retorno a Copons**"

També en fa referència però amb més detall al pròleg de "La Comarca de l'Anoia a finals del segle XVIII". **Els "qüestionaris"** de Francisco de Zamora, de Josep M. Torras i Ribé, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1993

Butlletí - AENA

Associació per a l'estudi de la natura de l'Anoia
Núm. 3
Juny de 1991
Arbres singulars de l'Anoia

Itineraris per la comarca de l'Anoia .Rubió .Copons .Veciana

Molt Il.lustre Ajuntament d'Igualada
Departament d'Ensenyament i Cultura
Itinerari 4
Novembre 1982
Pàg. 15 a 22, 41 i 42

Camí Ral

Butlletí Informatiu Vila de Copons
Edita: Ajuntament de Copons, Àrea Municipal de Cultura
Disseny i maqueta: **ESPAI GRÀFIC**, Igualada
Correcció lingüística: **Servei Comarcal de Català**
Dipòsit legal: **B-7571-97**
Tiratge: **500 exemplars**
Publicació periòdica / Distribució gratuïta

Els articles publicats a Camí Ral reflecteixen solament l'opinió dels autors, no forçosament la de l' Ajuntament

Imatge portada: **Camí de Sona Mossa**, cedida per **Ramon Serra**.
Agraïm la col.laboració de: **Josep Tomàs, Emili Calvet, Daniel Garcia, Elena Gudayol**.

Nens escola, curs 1952-53 (Elisenda Mercadal)

Pastorets, desembre de 1972. (Nuri Pons)

Hermenegildo Serrano, capella de St. Magí, 1970. (Conxita Monrabà)

Festa Major de Sant Magí,1961. (Conxita Monrabà)

Festa Major de Sant Magí,1961. (Conxita Monrabà)

Festa Major d'agost,1956. (Conxita Monrabà)

Ajuntament de Copons
c. Àngel Guimerà,10
08281 Copons, Anoia
Tel. / Fax (93) 809 00 00

